ECLI:LV:AT:2025:0206.A420249324.7.L
Lieta Nr. A420249324, SKA-440/2025
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2025.gada 6.februārī

[1] Senātā saņemta pieteicējas SIA „AA Projekts" blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 19.decembra lēmumu, ar kuru noraidīts pieteicējas lūgums par Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk – birojs) 2024.gada 21.oktobra lēmuma Nr. 4-1.2/24-224 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) darbības apturēšanu.

[2] Pasūtītāja Valsts digitālās attīstības aģentūra (turpmāk – pasūtītāja) 2024.gada 14.augustā izsludināja atklātu konkursu „Par programmatūras pakalpojumu sniegšanu Elektronisko iepirkumu sistēmas dalībniekiem". Iepirkuma priekšmets sadalīts trīs daļās: 1.daļa „Programmatūras pakalpojumi"; 2.daļa „Programmatūras tehnoloģiju pakalpojumi"; 3.daļa „Konsultāciju pakalpojumi".

Atbilstoši iepirkuma nolikuma 4.4.punktam, ja kādā iepirkuma priekšmeta daļas atsevišķajā pozīcijā līgumslēgšanas tiesības ir piešķiramas tikai vienam pretendentam, tiek pieņemts lēmums pārtraukt iepirkuma procedūru attiecīgajā pozīcijā, izņemot gadījumu, ja Eiropas Savienības vienotajā tirgū tādu objektīvu iemeslu dēļ, kas nav saistīti ar mākslīgi radītiem konkurenci ierobežojošiem apstākļiem, nav citu piegādātāju, kas piedāvā attiecīgo pakalpojumu, un par to ir iespējams objektīvi pārliecināties no iesniegtajiem dokumentiem.

Pieteicēja vērsās birojā ar iesniegumu, kurā lūdza aizliegt vispārīgās vienošanās noslēgšanu un atcelt iepirkuma nolikuma 4.4.punktā ietverto prasību. Ar pārsūdzēto lēmumu pasūtītājai atļauts turpināt iepirkuma procedūru un slēgt vispārīgo vienošanos.

Tiesa izskatīja pieteicējas lūgumu apturēt pārsūdzētā lēmuma darbību un atzina, ka pirmšķietami iepirkuma nolikuma 4.4.punktā ietvertajam regulējumam par iepirkuma procedūras pārtraukšanu ir objektīvs pamatojums – nepieciešamība veicināt pakalpojumu iegādi konkurences apstākļos. Tādējādi pārsūdzētais lēmums ir pirmšķietami tiesisks, savukārt pieteicējas pagaidu aizsardzības lūgums – nepamatots un noraidāms.

[3] Pārbaudot pārsūdzēto tiesas lēmumu un blakus sūdzību, senatoru kolēģija secina, ka pieteicējas blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota.

[4] Senatoru kolēģija piekrīt tiesas lēmumā atzītajam, ka iepirkuma nolikuma 4.4.punkts ir pirmšķietami tiesisks.

Publisko iepirkumu tiesību mērķis ir nodrošināt brīvu un godīgu konkurenci, vienlīdzīgu attieksmi pret pretendentiem un pasūtītāja līdzekļu efektīvu izmantošanu. Tādējādi jebkurai iepirkuma procedūrai ir jāveicina konkurence un jārada iespēja uz līguma slēgšanas tiesībām pretendēt pēc iespējas vairāk tirgus dalībniekiem. Ja šis mērķis netiek sasniegts, iepirkuma procedūras pārtraukšana ir ne tikai pamatota, bet arī nepieciešama. Proti, Publisko iepirkumu likuma 41.panta divpadsmitā daļa paredz, ka gadījumā, ja tiek saņemts tikai viens piedāvājums, iepirkuma procedūra var tikt turpināta tikai izņēmuma gadījumos. Arī atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas atziņām nepietiekama konkurence ir objektīvs pamats iepirkuma procedūras pārtraukšanai. Proti, lēmums pārtraukt iepirkuma procedūru var būt pamatots ar to, ka iepirkuma procedūras noslēgumā tikai viens pretendents atbilst līguma izpildes prasībām (*Eiropas Savienības Tiesas 2014.gada 11.decembra sprieduma lietā Nr. C-440/13, ECLI:EU:C:2014:2435, 35.–36.punkts*).

Līdz ar to konkurences trūkums neapšaubāmi var būt pamats iepirkuma procedūras pārtraukšanai. Ja iepirkuma procedūras gaitā netiek nodrošināta konkurence, tās turpināšana neatbilstu publisko iepirkumu būtībai. Pieteicējas argumenti par iepirkuma nolikuma 4.4.punkta diskriminējošo raksturu un nesamērīgu konkurences ierobežošanu nav pamatoti. Senatoru kolēģija atzīst, ka strīdus iepirkuma nolikuma punkts pēc savas būtības nav diskriminējošs – tā mērķis ir tieši pretējs – veicināt konkurenci. Jāņem vērā, ka publisko iepirkumu mērķis ir nevis dot priekšrocības konkrētam tirgus dalībniekam, kurš ir vienīgais konkrētā pakalpojuma sniedzējs Latvijas tirgū, bet gan radīt konkurētspējīgu vidi, kurā var piedalīties arī citi pakalpojumu sniedzēji, tostarp no Eiropas Savienības tirgus.

[5] Senatoru kolēģija konstatē, ka blakus sūdzībā pieteicēja būtībā neapstrīd iepirkuma nolikuma 4.4.punkta tiesiskumu kā tādu, bet gan pauž bažas par tā piemērošanas praktiskajiem aspektiem un neskaidrību attiecībā uz to, kā tiks noteikta konkurences esība vai neesība. Proti, pieteicēja iebilst, ka pasūtītāja nav definējusi konkrētus kritērijus, kādi pierādījumi būtu jāiesniedz, lai apstiprinātu konkurences neesību, kā arī apšauba, vai tieši pakalpojumu sniedzējiem šādi pierādījumi būtu jāsniedz.

Minētais nav pamats apšaubīt strīdus iepirkuma nolikuma punkta pirmšķietamo tiesiskumu. Pieteicējas izteiktie iebildumi ir saistīti ar strīdus iepirkuma nolikuma punkta piemērošanas niansēm abstraktos faktiskajos apstākļos, nevis ar tā atbilstību publisko iepirkumu tiesību principiem.

Pirmkārt, senatoru kolēģija piekrīt tiesai, ka tieši pretendents vislabāk pārzina konkrēto tirgus situāciju un var sniegt objektīvus pierādījumus par konkurences apstākļiem, ja tas uzskata, ka konkurence konkrētajā pakalpojuma tirgū nepastāv. Otrkārt, pieteicējas iebildumi par strīdus iepirkuma nolikuma punkta piemērošanu konkrētos faktiskajos apstākļos nav vērtējami šajā iepirkuma procedūras dokumentos iekļauto prasību kontroles stadijā. Pasūtītājas lēmums pārtraukt iepirkumu nepietiekamas konkurences dēļ jebkurā gadījumā nedrīkst būt patvaļīgs – tam jābūt pamatotam, lai izslēgtu, ka iepirkuma izbeigšana nerada nepamatoti izdevīgākus vai mazāk izdevīgus apstākļus noteiktiem ekonomikas dalībniekiem. Ja pasūtītāja pēc visu iesniegto pierādījumu izskatīšanas atzīs, ka pieteicēja nav spējusi pamatoti pierādīt konkurences neesību Eiropas Savienības tirgū, pieteicējai būs tiesības iebilst pret šo lēmumu pārtraukt iepirkuma procedūru attiecīgajā pozīcijā.

[6] Apkopojot minēto, blakus sūdzībā nav norādīti tādi argumenti, kas liktu apšaubīt tiesas lēmuma pareizību. Senatoru kolēģija pieteicējas blakus

sūdzību atzīst par acīmredzami nepamatotu, kas atbilstoši Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantam (citstarp noteic, ka tiesnešu kolēģija var pieņemt vienbalsīgu lēmumu par atteikšanos izskatīt blakus sūdzību, ja tā ir acīmredzami nepamatota) ir pamats atteikt blakus sūdzības izskatīšanu.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu, 324.panta pirmo daļu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt izskatīt SIA „AA Projekts" blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2024.gada 19.decembra lēmumu.
Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore V. Kakste Senatore Dz. Amerika Senatore A. Kovaļevska